

barokní popelka

text: Karolína Jirkalová

komoda po zrestaurování

Restaurátorský ateliér Fiala dostal v létě roku 2005 do rukou velmi zajímavý kousek: velikou bohatě intarzovanou barokní komodu. Bohužel ve velmi zuboženém stavu.

Nejzachovalejší byla čelní stěna s dvanácti šuplíky a dvoukřídlymi dvířky uprostřed. Původní horní deska se nezachovala vůbec, celé dno a spodní část zad byla silně poškozena dřevomorkou. Intarzie na přední části zůstala z větší části zachována, na bocích úplně chyběla. Na první pohled bylo jasné, že jde o výjimečný kus, barokní řemeslníci tu předvedli celou škálu svých dovedností: intarzie z vzácných dřevin, marketérie z cínu a kosti, malba. Navíc byla komoda nezvykle veliká.

První kroky

Jako vždy se pracovníci ateliéru pustili nejdříve do průzkumu, jehož cílem bylo získat co nejvíce informací nejen o stavu nábytku, ale také o době jeho vzniku, o původním majiteli, o funkci, jakou plnil. Často to znamená dlouhé hodiny i dny v knihovně pražského Uměleckoprůmyslového muzea. Tentokrát byl úlovek bohatý – ukázalo se, že komoda patřila pánům z Hradce, jedné z větví rodu Rožmberků. Právě ti měli v erbů zlatou růži v modrém poli, která se objevuje na dolních šuplících komody. Stáří určili odborníci z ateliéru Fiala na dobu někdy mezi léty 1720–1735.

„Komoda pravděpodobně sloužila k reprezentacím účelům, odrážela majetek a moc svého majitele,“ říká majitel ateliéru David Fiala. Napovídá tomu nejen erbovní znak rožmberské růže, ale i malby na prostředních šuplících – každá z nich zobrazuje jedno z panství majitelů. Dnes již bohužel jen těžko zjistíme, o která konkrétní místa šlo. Prostorné úložné prostory byly nejspíše využity jako příborník, jisté je, že komoda nestála nikde v koutě, byla dominantou reprezentativního interiéru.

rozpracovaná centrální intarzie na horní desce

Intarzie

Restaurátoři od Fialy komodu rozložili na jednotlivé díly, zhotovili nové dno i horní desku. Intarzie i cínové marketérie na přední stěně byly zrestaurovány a doplněny. Na bocích se intarzie nedochovaly, ale když byl odstraněn fládr, objevily se nákrasy, které si barokní řemeslníci dělali před tím, než začali s intarziemi. Podle nich restaurátoři rekonstruovali původní podobu intarzie, která byla velmi podobná té na dvířkách. Největším oříškem byla vrchní deska. „Ta se většinou zničí jako první – stávaly na ní těžké svícny doplněné ještě zrcadly, které odrážely světlo do místnosti,“ vysvětluje restaurátorský mistr Ladislav Tobiášek. Vzhledem k velikosti komody bylo jasné, že horní deska musela být členěna do tří částí. „Ta prostřední

pánů z hradce

původní stav

původní dno nakažené dřevomorkou

rozpracovaný stav

bývala vždy centrální, měl by tam tedy být nejkomplicovanější vzor," říká Tobiášek. „Při návrhu nových intarzií jsme vycházeli z řešení přední stěny komody. Obě krajní pole opakují vzor z dvířek a boků komody, do středního pole jsme umístili motiv erbovní rožmberské růže.“ Prostřední intarzie je velmi bohatá, základem je ořechové dřevo, motiv růže je z šeříku, je tu i červené dřevo švestky, javor, dub, růže či světlá a tmavá kořenice. Vše v tloušťce kolem pěti milimetrů. „Práce na intarzii se začíná vždy od středu, postupně se doplňují další a další plochy. Každá část intarzie je vyříznuta z jednoho kusu dřeva – v podstatě nesmíte udělat chybu, jinak můžete celou vzácnou dýhu vyhodit,“ doplňuje restaurátor Koutský. Všechny materiály i postupy, které se v ateliéru Fiala používají, jsou samozřejmě původní – kostní kliš, lněná fermež, leštěná šelaková politura.

Najít svého kupce

Barokní rožmberská komoda, kterou dnes vlastní českobudějovická starožitnice Šárka Heiderová, po restaurátorském zásahu ateliéru Fiala vysoce stoupá na ceně. Jak říká majitel ateliéru

David Fiala: „Možná jsou krásnější komody, ale tato je na-prosto výjimečná.“ Majitelka ji hned po zrestaurování nabídla k prodeji na podzimním veletrhu Antique 2005, ale přestože vzbudila velkou pozornost, neprodala se. Její cena vystoupala na více než jeden milion korun. „Svého kupce bude asi hledat dlouho,“ míní Fiala, „ale rozhodně za to stojí.“

Atelier

FIALOVY ATELIERY S.R.O.

Restaurátorské dílny:
Školní 1/22, Praha 4-Braník, tel./fax: 244 463 091, 244 468 977

Prodejna:
Ke Krči 18, Praha 4-Braník
tel.: 244 461 445; mobil: 602 385 998
e-mail: info@atelier-fiala.cz; www.atelier-fiala.cz